

Ministru kabinets

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082800, fakss 67280469, e-pasts vk@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā   Nr. 18/TA-99
Uz 16.01.2017.   Nr. 6-8/18

Latvijas Republikas tiesībsargam
Baznīcas iela 25
Rīga, LV-1010
tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Par Ministru kabineta atbildes
vēstuli tiesībsargam (TA-2258)

Ministru kabinets ir izskatījis tiesībsarga 2017. gada 16. janvāra vēstuli Nr. 6-8/18 "Par Ministru kabineta atbildes vēstuli tiesībsargam (TA-2258)", kurā izteikts aicinājums izvērtēt tiesībsarga 2016. gada 12. oktobra atzinumā Nr. 6-6/26 (pārbaudes lieta Nr. 2016-1-22) norādītos secinājumus un atkārtoti rekomendēts Ministru kabinetam sešu mēnešu laikā izdarīt grozījumus Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 16) 2. pielikuma 2. punktā un 2.4. apakšpunktā, nodrošinot, lai apdzīvotā vietā (pilsētā vai ciemā) izvietotās atklātās autosporta un motosporta bāzes radītā vides trokšņa robežlielumi un to novērtēšana atbilstu Satversmes 111. un 115. pantam un likuma "Par piesārņojumu" 2. panta 7. punkta prasībām. Tāpat lūgts sniegt viedokli par Ministru kabineta 2015. gada 22. septembra noteikumu Nr. 539 "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība"" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 539) regulējuma iespējamo cilvēktiesību aizskārumu.

Jebkuru normatīvo aktu, kurā ir noteikti ierobežojumi vai aizliegumi vai tiek definētas saistošas procedūras, var interpretēt kā cilvēktiesību aizskārumu. Tādēļ normatīvo aktu izstrādes un pieņemšanas procesā nepieciešams konstatēt normatīvā regulējuma leģitīmo mērķi un izvērtēt tā samērīgumu. Samērīguma princips valsts pārvaldei ir noteikts Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta trešajā daļā, un Ministru kabinets īsteno savu darbību atbilstoši demokrātiskas un tiesiskas valsts pārvaldes principiem. Tādējādi, jau pieņemot normatīvos aktus, ir izvērtējamas visas intereses (gan indivīda, gan sabiedrības intereses kopumā), sabalansējot sabiedrības tiesības aizsardzībai pret troksni ar

sabiedrības vajadzībām pēc izglītības, sporta, sociālajiem, kultūras un komerciāliem pakalpojumiem.

Ministru kabinets atzīst, ka problēmjaucājumi saistībā ar normatīvo aktu regulējumu par trokšņa pārvaldību un novērtēšanu prasa kompleksus un starpdisciplinārus risinājumus – no vienas puses, sporta būvju infrastruktūras attīstība nodrošina apstākļus, lai paplašinātu izglītības, sporta, sociālo, kultūras un komerciālo pakalpojumu klāstu iedzīvotājiem. No otras puses, situācijas, kas rada nepieciešamību pēc papildu risinājumiem, ir vēsturiski esošās dzīvojamās teritorijas un (vai) nepārdomāta un neilgtspējīga teritorijas plānošana vietējo pašvaldību līmenī – dzīvojamo zonu un privātas apbūves attīstīšana tiešā trokšņa avota tuvumā. Vides trokšņa pārvaldībā vides aizsardzības prasības pēc būtības definē tikai sasniedzamos (vai vēlamos) vides trokšņa robežlielumus. Apstākļus, kas nosaka šo mērķu sasniegšanu, nodrošina atbilstoša teritorijas plānojuma izstrādāšana un būvniecības (būvakustikas) procesa nodrošināšana, īstenojot trokšņa novērtēšanas un samazināšanas pasākumus.

Ministru kabinets uzskata, ka, virzot MK noteikumus Nr. 539, tika nodrošināta Ministru kabineta 2009. gada 7. aprīļa noteikumos Nr. 300 "Ministru kabineta kārtības rullis" noteiktā procesuālā kārtība un ievērotas normatīvā akta izstrādes prasības. Ņemot vērā, ka Satversmes tiesa 2017. gada 10. janvārī ir ierosinājusi lietu Nr. 2017-02-03 "Par Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2. pielikuma 2. punkta, ciktāl tas attiecas uz ārpus telpām izvietotajām mototrasēm individuālo dzīvojamo māju un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijā, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 111. un 115. pantam", ar Ministru prezidenta 2017. gada 17. janvāra rezolūciju Nr. 90/TA-87 vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram K. Gerhardam un veselības ministrei A. Čakšai uzdots līdz 2017. gada 1. martam iesniegt Valsts kancelejā Ministru kabineta atbildes rakstu Satversmes tiesai. Attiecīgi Satversmes tiesa saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 1. panta pirmo daļu un 16. panta 3. punktu izvērtēs MK noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 2. punkta, ciktāl tas attiecas uz ārpus telpām izvietotajām mototrasēm individuālo dzīvojamo māju un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijā, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 111. un 115. pantam. Informējam, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Veselības ministrija šobrīd gatavo Ministru kabineta atbildes rakstu iesniegšanai Satversmes tiesā.

Ievērojot iepriekš minētos faktus, Satversmes tiesa vērtēs pierādījumus, viedokļus, analizēs normatīvos aktus un starptautisko praksi, tai skaitā tiesībsarga 2016. gada 12. oktobra atzinumu Nr. 6-6/26 (pārbaudes lieta Nr. 2016-1-22) un Ministru kabineta sniegtos viedokļus. Tādējādi šobrīd nebūtu lietderīgi izstrādāt izmaiņas MK noteikumos Nr. 16, savukārt pēc Satversmes tiesas sprieduma pasludināšanas Ministru kabinets atbilstoši Satversmes tiesas likuma 32. pantam lems par turpmākās rīcības nepieciešamību.

Atkārtoti norādām, ka Ministru kabinets, pieņemot MK noteikumus Nr. 539, izvērtēja vides trokšņa regulējuma praksi¹ ārvalstīs un ņēma vērā pētījumu rezultātus. Pētījumi par trokšņa ietekmi no dažādiem avotiem citās valstīs ir veikti ārējā vidē, kas pakļaujas tiem pašiem fizikas likumiem par trokšņa izplatību kā Latvijā. Ministru kabinets izprot, ka Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija negarantē noteiktu vides kvalitāti jeb personas tiesības baudīt īpašumu patīkamā vidē². Tomēr gadījumos, kad persona cieš no tieša un nopietna kaitējuma, piemēram, trokšņa, var tikt konstatēts tiesību uz privātās un ģimenes dzīves un mājokļa neaizskaramību aizskārums. Šādā gadījumā jākonstatē, ka kaitējums tieši ietekmē personu, kā arī tas, ka kaitējums sasniedz noteiktu nozīmīguma līmeni. Neatkarīgi no tā, kāds trokšņa līmenis ir dažādās vietās ap mājokli, nav pašsaprotami, ka arī telpās tas sasniedz tādu skaļumu, lai aizskartu tiesības uz mājokli. Vēršam uzmanību, ka tiesībsarga atzinumam pievienotie anketas dati apliecina, ka trokšņa ietekme tiek uztverta dažādi.

Paplašinoties dažādu nozaru virzīto normatīvo aktu regulējumam attiecībā uz sabiedrības veselības nodrošināšanu kopumā, Ministru kabinets atzīst, ka ir apgrūtināta integrēta dažādu nozaru normatīvo aktu prasību uzraudzība un kontrole, tai skaitā vides trokšņa uzraudzība un kontrole. No Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumu Nr. 312 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-15 "Būvakustika"" 50. punkta izriet, ka pašvaldības, teritorijas plānošanas procesā nosakot akustiskā diskomforta zonas, ņem vērā trokšņa avotu akustiskos parametrus un pieļaujamos skaņu līmeņus telpās un teritorijās. Tādējādi ir izslēgta tādas teritorijas plānošanas un apbūves pieļaušana, kas varētu radīt trokšņa izraisītu diskomfortu un (vai) risku veselībai. Informējam, ka būvnormatīvu prasības prettrokšņa jomā attiecībā uz teritorijas plānošanu un prettrokšņu prasību īstenošanu ir spēkā no 2004. gada. Nekustamā īpašuma atrašanās tiešā trokšņa avota tuvumā nozīmē, ka mājoklis un tajā dzīvojošās personas var būt potenciāli pakļautas apkārtējās vides ietekmei. Jāņem vērā, ka neatkarīgi no tā, kāds trokšņa līmenis ir dažādās vietās ap mājokli, tomēr nav pašsaprotami, ka arī telpās tas sasniedz pietiekamu skaļumu, lai aizskartu tiesības uz mājokli.

Turpinot darbu pie trokšņu pārvaldības normatīvā regulējuma pilnveidošanas, nepieciešams precizēt prasības trokšņu ierobežošanas pasākumu veikšanai autosporta un motosporta trasēm, kas atrodas apdzīvotās vietās. Tāpat nepieciešams skaidrot pašvaldībām un kontrolējošām institūcijām normatīvo aktu piemērošanas kārtību.

¹ Ministru kabineta 2015. gada 22. septembra noteikumu Nr. 539 "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība"" anotācijas I daļas 2. punkts

² Eiropas Cilvēktiesību tiesas lēmums lietā Nr. 37664/04 [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-85411"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{), Satversmes tiesas spriedums lietā Nr. 2010-74-03, pieejams Latvijas Republikas Satversmes tiesas tīmekļvietnē http://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2016/02/2010-74-03_Spriedums.pdf

Ministru kabinets apliecina gatavību turpināt pilnveidot vides trokšņa pārvaldību, īpašu uzmanību pievēršot trokšņa ietekmes novērtējumam uz cilvēka veselību.

Pielikumā: Ministru kabineta 2017. gada 21. februāra sēdes protokola Nr. 9 40. § izraksts.

Cieņā

Ministru prezidents

(paraksts*)

Māris Kučinskis

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu